

# KIS LAP



Az első tűz. (Lásd a 311. lapon.)

XXI. kötet. 20. szám.

Ára negyedévre 1 ft 40 kr.  
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1881. november 13-án.

## PIROSKA.

— Elbeszélés. —  
(Folytatás.)



BESZÉD, a régi szomoru emlékek föllevenítése egészen fölizgatta a mamát s láthatólag rosszul lett. Az apa gyöngéden mondá:

— Ne beszéljünk erről többet, kedvesem.

— Nem, nem, szólt Piroška. Hiszen én nem kívánok semmit sem tudni, én megteszek mindent a kedvetekért, megpróbálok még azt is, hogy szeressem dédanyámat. Oh, pedig az bizony nehéz lesz!

A mama bágyadtan hátradőlt.

— Hagyjuk most magára a mamácskát, hadd pihenjen, szólt az apa.

Kiment Piroškával a kertbe s itt karjaiba ölelte.

— Jó gyermek vagy, Isten meg fog áldani, mondá.

Piroška nagyon furcsán érezte magát. Örült, hogy szülei kedvét teljesíti, de másrészt mégis nagyon fájta a szive, hogy meg kell válnia a kedves mamától, a jó apától, hogy helyettök azzal a félelmes dédanyával éljen. Könyezve nézett atyjára s kérdé:

— Itt nem lát a mamácska, nem busitom el... ugy-e, most szabad kissé sirnom?

— Sirj, kis bohóm, felelt az apa mosolyogva, sirj, ha azt hiszed, hogy ezzel könnyebben elviseled az áldozatot. De lásd, kis leányom, ha igazán okos akarnál lenni, akkor nem sirnál. Mert hiszen az a pár hét nem a világ, észre sem veszed, már elmulik és megint visszatérsz hozzánk;

addig pedig majd irsz nekünk leveleket, mi is írunk neked s meglásd, milyen örömd lesz ebben. Aztán sok szépet és érdekeset is fogsz ám ott látni, kellemesen fognak telni napjaid, s bizony sok kis leány szivesen cserélne veled. De még ha kellemetlen volna is ott életed, gondoldj majd arra, hogy szüleidnek javára válhatik.

— Igen, mert ha a dédanyám kibékül veletek is, akkor aztán együtt leszünk mindnyájan, ugy-e, apácska? És talán ott a kastélyban? Nem, nem fogok sirni, nem is töröm rajta többé a fejemet, hiszen csak kötelességem teljesítem, s ugyan szép dolog, ha valaki sirva teljesíti a kötelességét. Inkább előhivom Borist és hozzá fogok ruháim bepakolásához.

Sajátságos volt, de Piroška, a mint egyszer teljesen és végkép elszánta magát, nem érezte magát többé olyan szerencsétlennek. Ha sajnálta is, hogy válnia kell jó szüleitől, igyekezett lehetőleg vidáman végbe vinni az áldozatot.

Délután hosszan beszélgetett a mamával, ki jó tanácsokat adott neki, aztán pedig így szólt:

— Most pedig, kedves leányom, illő, hogy dédanyádnak tudtára add, mit határoztunk. Írj neki egy kis levélkét.

Piroškának, bár ügyes leányka volt, nem kis fejtörésébe került, míg a levélkét megírta. Igen, ha a mamának, vagy apácskának kellene írni, mindjárt tudná, milyen hangon kezdjen bele; de annak a haragos öreg mamának írni bajos dolog, nem lehet tudni, miért haragszik meg. Végre mégis megírta a levélkét, mely így szólt:

»Kedves dédanyácskám! Izenetét megmondtam jó szüleimnek és ők szivesen

## SZAKÉRTŐ BIRÁLAT.

(Képpel a 312—313. lapokon.)

**S**ZÉP erdőcske szélén néhány komoly csacsi meg egy pár juhocska legelészt, mikor az erdőből egy ember bukkant elő s utána egy másik, ki mindenféle szerzámot czipelt a hátán.

— Ez nagyon szép táj, ezt fogom lefesteni, szól az egyik.

Festő volt s miután elrendezte az állványt, előszedte festékeit, ecsetét, s ugyan-csak hozzáfogott a munkához. A csacsik látták ezt, de nem törődtek vele. Mi gondjuk a más dolgára?

De a festőnek volt gondja reájok, mert a mint megpillantotta őket, nevetve mondá:

— No, csacsi komák, titeket is idefestelek a képre.

És oda is festette, aztán fölkel és kissé szétnézett az erdőben, talál-e még valami szép pontot, melyet érdemes volna lefesteni. Szegény festő, ha tudta volna milyen veszedelem fenyegeti!

A csacsik közt volt egy csikó is, a ki még nem volt olyan bölcs és nyugodt mint az öregek. Kíváncsi volt, mi lehet az a furcsa valami, ami ott áll az erdő szélén: még soha sem látott ilyet. És mert nagyon furta a fejét, hát lassan-lassan közelebb ment. Egyszerre aztán nagyodt ijedt és visszaladt a többiekhez.

— Képzeljétek, milyen csoda! Innen semmit se látni, és ott, azon a széles valamin, épen olyan szép csacsi-társaság van, mint a milyen mi vagyunk.

— Bolond beszéd, szól egy öreg számar; hiszen csak látnók innen is.

De a kis csacsi váltig mondogatta, hogy ha nem hiszik, nézzék meg.

— No hát nézzük meg, ráérünk. Talán valami atyafiakat találunk.

Odasétáltak és ime, a kis csacsinak igaza volt. Csakhogy az öreg számar megmagyarázta nekik, hogy azok ott a vász-

non nem igazi csacsik, hanem festve vannak.

— Még pedig mi magunk vagyunk lefestve, de nem jól, mondá. Hát olyan durva, kőczos pofám van nekem, mint a milyennek itt látszom? Sokkal szelidebbnek, simábbnak kell engem festeni. Kissé simitok a képen.

És végig nyalta a saját arczképét.

— Nekem meg nagyon hosszú füleket festett, szól a másik, s szintén igazítani akart a képen.

Mindegyik talált valami hibát, melyet ki akart igazítani s az lett a vége, hogy mind lenyalták a festéket a vásznról, végre nem látszott rajta semmi; épen ekkor tért vissza a festő, kinek közeledtére a csacsik elszaladtak. A festő, mikor látta, mi történt, eleinte boszankodott, aztán legokosabbnak tartotta, ha nagyot nevet a bolond eseten. Messziről pedig a csacsik nézték s az öreg így szól:

— Nézzétek, hogy örül! Kiigazítottuk a képét! Talán még meg is jutalmaz.

Mert a tudatlan kontárok soha sem hiszik, hogy ők esztelenséget követtek el.

*Az első tűz.*

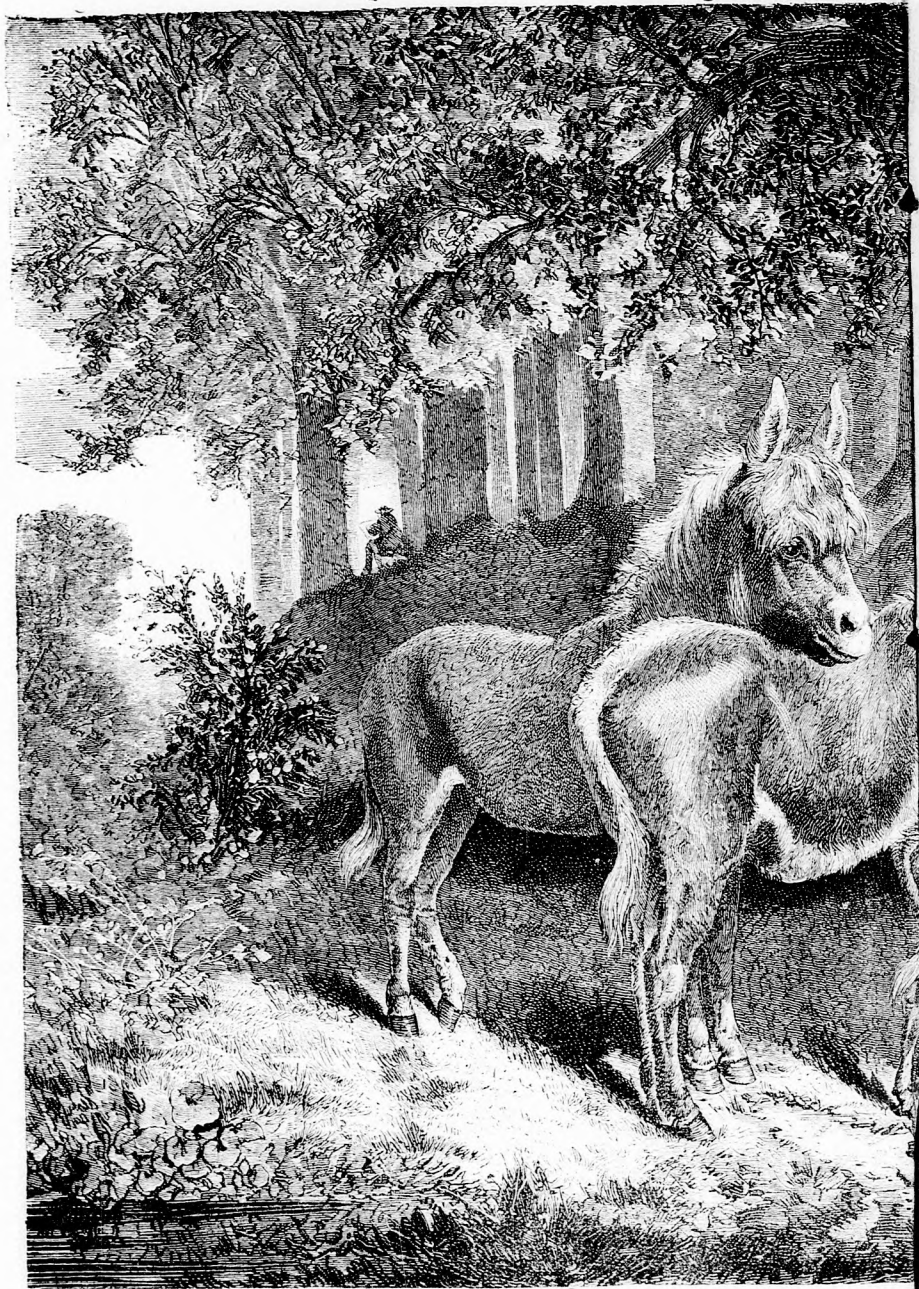
(Képpel a czimlapon.)

**H**ÁT csakugyan, csakugyan:  
Vén Tél apó betoppan!  
Hej bizony igaz, való:  
Szállinkózik már a hó!

Be csak jó, én Istenem,  
Itt az enyhe melegen!  
Mindig válva vigabbra:  
Pítteg-pattog a szikra.

Ki-kicsapong a lángja,  
Reám esik világa.

Piritja is arczomat  
— De csak a meleg miatt.



SZAKÉRTŐ BIRÁLAT.

megengedték, hogy elmenjek Bánrévére. Kedves mamám azt is meghagyta, hogy erről értesítem kedves dédanyámat, a mit ezennel örömmel teljesítek, előre is köszönetet mondva jóságáért, hogy magával visz. Holnap reggel nyolcz órakerészen leszek az utra, addig is kezeit csókolva maradtam szerető dédunokája. Piroška.»

E levél elküldésével végkép el volt döntve a dolog s Piroška, bármennyire el volt is tökéelve, hogy vitézül fogja tartani magát, nagyon elbusult s egy perczre sem tudott távozni jó mamájától, mintha attól félt volna, hogy most látja utoljára. Majdnem erőszakkal kellett lefektetni, de aztán még sokáig nem tudott elaludni, másnap reggel pedig már korán talpon volt és halvány arczán, kivörösödött szemein meglátszott, hogy sokat sirt, mikor egymaga volt szobácskájában. De most ismét igyekezett legalább külsőleg nyugodtnak látszani, hogy a beteg mamának ne tegye nagyon nehézé a válást, mert jól tudta, hogy a mamának is nagyon nehezére fog esni a bucsuzás, neki is szomorú lesz az az idő, mikor leánykája, az ő kedves vigasztalója nem lesz közelében.

Az idő pedig gyorsan mult. Alighogy megreggeliztek, már bekopogtatott az öreg Bánréviné liberias inasa, hogy elvigye Piroška podgyászát és jelentse, hogy már be van fogva, várnak Piroškára.

Itt volt a nehéz percz, el kellett bucsuzni. Piroška jó ideig szinte görcsösen kapaszkodott a mamába, mintha azt remélte volna, hogy így majd nem szakíthatják el tőle; de mikor észrevette, hogy a mama is sirni kezd, hirtelen összeszedte

erejét, letörölte könyeit és vidám arczót igyekezett mutatni, mialatt így szólt:

— Ne sirjunk, kedves jó mamácskám! Tudod, ez neked megárt . . . hiszen nem leszek sokáig távol, aztán irok is nektek, mihelyt oda érkeünk.

Még egyszer megcsókolta, aztán gyorsan atyjához lépett és vele együtt ment ki. Az apa jó darabon elkísérte, majdnem a Somlakiék házáig s mikor ide közel értek, letörölte könyeit, hogy ne vegyék észre a sirás nyomát, gyöngéden elbucszott atyjától és gyors léptekkel besietett Somlakiékhoz, hol az udvaron a hintó már indulásra készen állott. A hintó mellett pedig ott settenkedett Elemér, ki mihelyt Piroškát megpillantá, kiáltozva szaladt feléje.

— No csakhogy megjött a kisasszony! Mindjárt itt hagytuk volna! Én bezeg már készen vagyok s azt tanácsolom, kövesd az én példámat, légy pontos és engedelmes.

— Ugyan jó példát követnék! felelé Piroška, szomorúságában is nevetve.

— Oh, nincs mit nevetni, drága unokahugom. Vége a régi jó világnak, most már én is olyan jámbor leszek, mint akármelyik finyás kisasszony. No hiszen, gyönyörű mulatság lesz, mondhatom . . . mindig azt hiszem, rögtön felnyársaltat az a boszor. . .

— De Elemér! Hogy mersz így beszélni dédanyánkról!

— No bizony! Talán azt akarod velem elhitetni, hogy te valami nagyon szereted? Azt biz'én nem hiszem.

— Majd ha többet leszek veled,



bizonyosan fogom szeretni is; tisztelni őt pedig mindig kötelességünk.

— Oh, hiszen én szörnyen tisztellem, közel sem merek menni hozzá. Juj, hogy tud az emberre nézni! Azt sem tudom, melyik lábomra álljak. Legalább pápaszemet viselne, hiszen már olyan öreg, van talán száz esztendő is . . . mindent meglát . . . még azt is észrevette, mikor tegnap a vacsoránál egy almát elcsentem és zsebre dugtam. Ha ha ha! De azért mégis kifogtam rajta, mert azt az almát visszatettem, csak hogy mindjárt elcsentem egy másikat. Meglásd, majd kifogok én rajta Bánrévén is, vagy addig boszantom, míg haza küld, s akkor te magad maradsz vele. Szegény kis leány! Mennyire sajnálalak! Ha ha ha!

Piroskát igazán boszantotta ez az illetlen beszéd és sietett be a házba. Bánréviné már éppen készülődött. Piroska illedelmesen kezet csókolt dédanyjának, ki azonban meg nem ölelte, meg sem csókolta a kis leányt, hanem csak ennyit mondott:

— Ideje lesz, hogy iduljunk. Búcsúzzál el!

Piroska elbucsuzott Somlakiéktól s kivált Milikét sokáig átölelve tartotta, mialatt Milike ezt sugta neki:

— Jaj de szerencsés vagy te, Piroska! Mennyire szeretnék veled menni! Milyen pompás dolgod lesz abban a szép kastélyban!

Piroska alig fojthatta el könnyeit. Kellett is neki a fényes kastély, ha jó szüleitől távol él. Kedvesebb volt neki az egyszerű házacska, az a nyájas kis kert, hol mamájával együtt lehetett, a hol tudta

hogy szeretik őt. Most azonban ezt nem vallhatta meg, sőt igyekeznie kellett lehetőleg nyájas arcot mutatni dédanyja előtt.

Mikor a hintóhoz értek, az öreg aszszony így szólt:

— Elemér, ha igéred, hogy nyugodtan maradsz, akkor beülhetsz a kocsiába. De mihelyt fészkelődöl, a kocsihoz ülsz a bakra.

A pajkos fiu kapott rajta, hogy nem kell szentől szemben ülnie órákon át a szigoru dédanyával.

— Oh, én jobb szeretnék mindjárt a bakra ülni, mondá. Nagyon szeretem a lovakat nézni.

— Hát ülj oda.

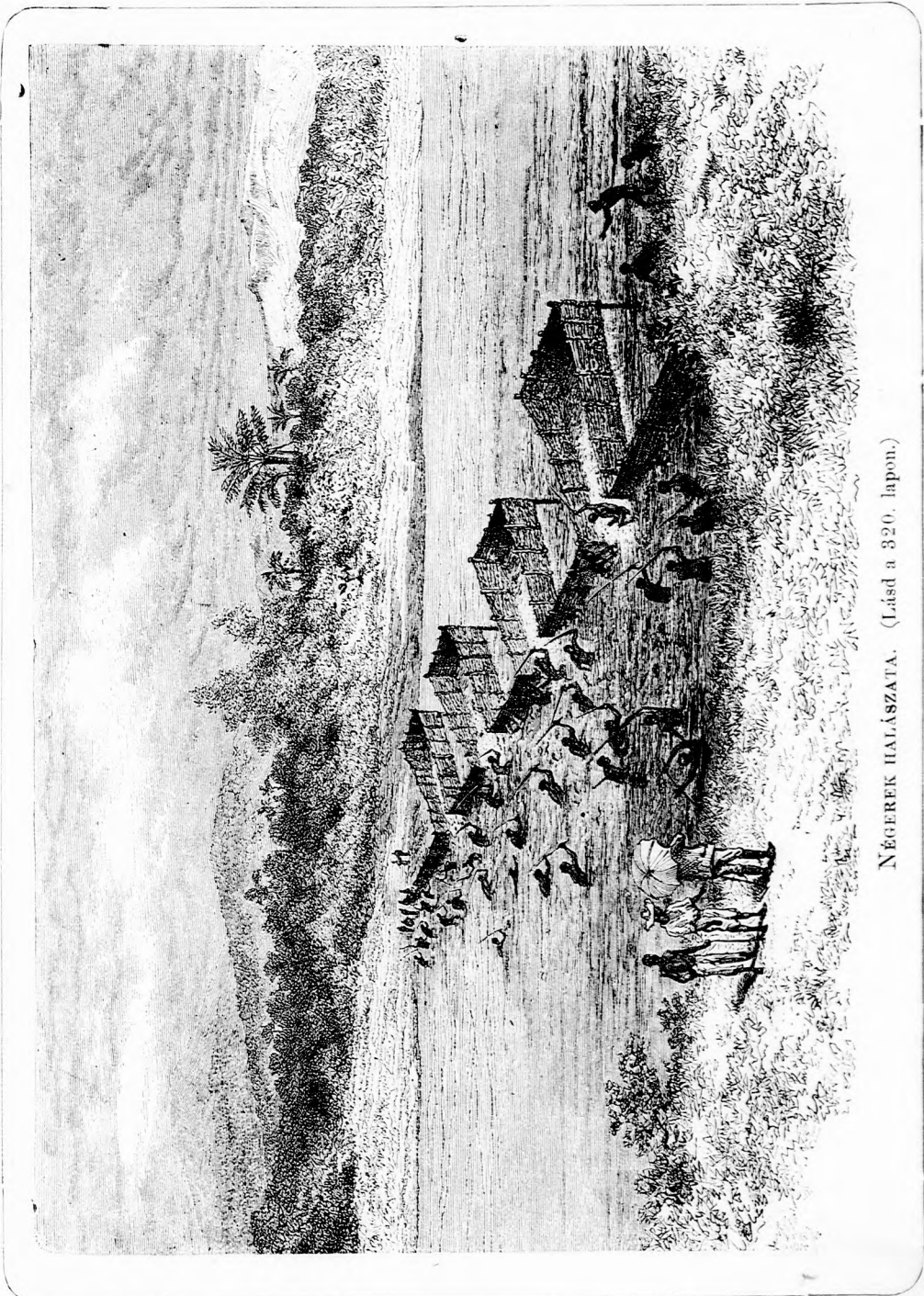
Elemér rögtön fel is kapaszkodott a bakra, de még előbb sajnálkozva és gunyosan sugta Piroskának:

— Jó mulatságot! Vigyázz, leharapja az orrodát.

Az igazat megvallva, Piroska eleinte csakugyan nem egészen jól érezte magát, mikor ott ült a kocsiában az öreg Bánréviné mellett. Meghuzta magát az egyik sarokban, hogy valamiképp alkalmatlan ne legyen, aztán elmerült a szép vidék szemléletébe. A ruganyos hintóban nagyon kellemes volt a kocsikázás s Piroska csak azt sajnálta, hogy mamája nem lehet itt vele. Aztán visszagondolt kedves otthonára s éppen azt számítgatta, mit csinálhatnak otthon, mikor Bánréviné hirtelen megszólalt:

— Te magad irtad azt a levelet tegnap?

(Folytatása a 310. lapon.)



NÉGEREK HALÁSZATA. (Lásd a 320. lapon.)

m.  
em  
le-  
yja  
asz-  
rod-  
iba.  
sz a  
nem  
át a  
rt a  
m a  
ott a  
nyo-  
leha-  
einte  
agát,  
ánré-  
egyik  
an ne  
szem-  
n kel-  
ak azt  
vele.  
ára s  
atnak  
meg-  
evelet

(Folytatás a 308. laphoz.)

Piroska szinte összerезzent, de hamar föleszmélt gondolataiból.

— Igenis . . . én.

— És ki mondta tollodba?

— Senki . . . azaz, mamáskám megmondta, hogy illő dolog értesítenem kedves dédanyámat határozatukról. De a levelet magam irtam.

— Magad? Elég jó volt. És hol jártál iskolába? Vagy nevelőnőd volt?

— Nem jártam iskolába, arra meg szüleimnek nincs pénzük, hogy nevelőnőt tarthassanak. Hanem apáskám tanított.

— És mire?

— Oh, mindenre. Tanultam történelmet, földrajzot, számtant . . . mindent, ami szükséges. (Folyt. köv.)

### A CZUKRÁSZ BOLTJA ELŐTT.



#### Miczike.

Nézz Friczike, ide nézz!  
Mennyi cukor, mennyi méz!  
Csokoládés bombonok,  
Urak és kisasszonyok.

Szép aranyos katulyák,  
Enni való kis babák.  
Nem is vagyok én nyalánk —  
De mert van egy piczulánk:  
Édes Friczim, menj be hát,  
Veggyél czukros mandulát.



#### Friczike.

Aranyos kis Miczuskám,  
Egy piczula nem sok ám!  
Czukros mandulára biz,  
Nem futotta ki a piz.  
Azt mondotta a czukrász:  
Hé öcsikém, mit turkász?  
Kevés a te pénzecskéd,  
Megvenni a mézecs két.  
Tortát is drágán szelik,  
Mandulára sem telik.  
Hanem egy kis morzsalék  
Egy piczulkáért elég.  
No, gondolám, vegyük meg —  
Itt a morzsa, együk meg!

— Vásárolni valóm van, mondá. Elkísérhetsz egy darabon.

Nagyon szerettem a mamával sétálni s vigan kísérttem végig az utczákon. Gyönyörű idő volt és előre örültem, hogy délután pajtásaimmal milyen pompásan fogunk lapdázni. Egy bolt előtt mamám megállt és így szólt:

— Én ide megyek be, Isten veled, fiacskám.

— Én is bemegyek, mondám; még van időm bőven.

Bementünk a boltba. Gyümölcskereskedés volt s mindenfelé nagy halmokban állt a különféle jó gyümölcs, alma, körte, baraczk és sok egyéb. Mamám a kereskedővel hosszabban beszélgetett, én pedig ezalatt a gyümölcsöt nézegettem s végre az ajtó közelében egy nagy csomó almán akadt meg a szemem. Roppantul megkivántam.

— Kedves mama kérlek, végy nekem egy almát! mondám.

— Ugyan hová gondolsz! felelé. Most reggeliztél. Ki ennék mindjárt reggel almát!

— De mikor annyira szeretném!

— Ne is beszélj róla, nem veszek.

Ezzel ismét a kereskedőhöz fordult, aztán hátra mentek a bolt végébe s ott nézegettek valamit, amit mamám meg akart venni. Én pedig ott ácsorogtam elől és mindig újra meg újra visszatértem az almákhoz. Szépen gúlába voltak rakva s a legtetején állott a legszebbik. A boltban nem volt kívülünk senki, mamám és a kereskedő ott hátul egészen el voltak merülve dolgukba s én nem bírtam ellenállani a gonosz vágynak, ellopam azt a legfelső

almát. Aztán kiálltam a nyitott ajtóba — mert nyári idő volt — és mohón megettem az almát. Majd megfultam belé, ugy siettem, hátra-hátra nézegetve, nem figyelnek-e reám. Nem, semmit sem vettek észre, vissza is fordultam a boltba, mire ott hátul a mamám által választott gyümölcs vizsgálatával elkészültek.

Maig sem tudom, jó volt-e az a szerencsétlen alma? — mert félelmemben, hogy észreveszik, egészben nagy darabokban nyeldestem le. Azután pedig mindig úgy éreztem, mintha a torkomon akadt volna; nem volt maradásom a boltban, alig vártam, hogy mamám elintézza a dolgát. Azt nem mondhattam, hogy sietnem kell, mert épen az imént mondtam, hogy még van időm bőven. Pedig szinte égette ott a föld a talpamat s minduntalan összereztem, vártam, hogy nyakon csipnek és rám kiáltanak: »Tolvaj!« Nem mertem szemébe nézni a kereskedőnek, mert hátha mégis észre vette? A kereskedők igen szemes emberek . . . talán csak mamám előtt nem akar szólni . . . vagy majd akkor mondja meg neki, ha én nem leszek jelen.

Fülig pirultam, majd elsápadtam e gondolatra. Az egész világnak kihíreszthetnek, hogy tolvaj vagyok. Minek is léptem be a boltba, mikor mehettem volna az iskolába! Vádoltam a kereskedőt, mért rakja ki a portékáját úgy, hogy akárki hozzá nyulhat; ő a hibás. De lelkiismeretemet ezzel nem tudtam megnyugtani, éreztem, hogy csak magamat vádolhatom; a kereskedő nem teszi fel, hogy a kik boltjába jönnek, lopni akarnak; én pedig loptam, torkosságom arra vezetett, hogy tolvaj lettem.

Mamám végre elintézte dolgait; kimentünk s én aztán siettem az iskolába. Szaladtam, de mintha üldözött volna valaki . . . minduntalan hátra fordultam, valjon nem jön-e utánam a kereskedő. Fgészen megzavarodva érkeztem az iskolába. Pajtásaim ezt észrevették, kérdezősködtek, faggattak, ami még inkább megzavart, úgy hogy végtére majd sirva fakadtam.

Ez még csak kezdete volt a bajnak; csakhamar jött a többi. A tanár mindjárt elsőnek engem szólított, hogy felmondjam a leczkét; de úgy meg voltam zavarodva, hogy alig tudtam egy árva szót kiejteni. Pedig reggel milyen jól tudtam!

— Már megint nem tanultál semmit! szolt a tanár szigoruan. Már látom, szigorubban kell veled bánnom.

— Oh, én megtanultam, felelém zavarodottan. Ma reggel tudtam is jól . . .

Ezzel persze csak rontottam a dolgomat, mert a tanár még haragosabban mondá:

— Miféle esztelen beszéd ez? Ha megtanultad volna, tuduád is. Ilyen hiába-  
való beszéddel ne mentegetődzél. Ül-  
hetsz.

Szégyenkedve, pironkodva ültem le. No szépen vagyunk! Most már mehetek majd haza s dicsekedhetek! Legalább előre ne dicsekedtem volna! Mamám bizonyosan kérdezősködni fog, valjon csakugyan olyan jól feleltem-é, mint reggel mondogattam . . . mit feleljek majd neki! Hiába tagadnám el az igazat, mert a tanár mindennap találkozik édes atyámmal, — okvetlenül megtudják, hogy még sokkal kevesebbet tudtam, mint máskor. És ennek

mind az a szerencsétlen alma az oka! Hátha még azt is megtudják!

Azt hittem, zöld és kék voltam ijedelmemben, nem is figyeltem semmire, míg végre egyik szomszédom oldalba lökött:

— Vedd elő az irkát, irni fogunk, a tanár ur diktál.

Elővettem a tollat, papiroost és irtam én is, de biz abban nem volt köszönet. Zavart gondolataim minduntalan másfelé jártak, nem ügyeltem a tanár szavaira, értelmetlen dolgokat irkáltam össze s mikoregy-egy nagyobb betüt leirtam, mindig azt hittem, hogy nő, mindinkább nő s óriási alma válik belőle, a tanártól meg mindig azt vártam, hogy eleimbe toppan és rám kiált: »Tolvaj, mit keresel itt a becsületes gyermekek közt?«

Az írásnak vége lett, a tanár elővette dolgozatainkat és sorra nézegette. Mikor az enyémmre került a sor, összeránczolta homlokát és boszusan szolt:

— Hát ez már megint miféle hanyag firka? Egész sorok hiányzanak! Ez u figyelmetlenség már valóban példátlan. Büntetésül nem kapsz ebédet, itt maradsz becsukva délen át. És délutánra háromszor leírod ezt a dolgot.

Éreztem, hogy teljesen megérdemlem a büntetést, de mégis sirva fakadtam. Szinte jól esett sirnom, mert nagyon szerencsétlennek éreztem magamat.

Az előadás véget ért, mindenki távozott, egy magam maradtam és még jó ideig keservesen sirdogáltam. Mikor végre ebbe belefáradtam, gondolkozni kezdtem, hogy hát most már mi tevő legyek? Hogy olyan vidám, kellemes napom legyen, a milyenre reggel számítottam, annak vége,

magam okoztam s beláttam, milyen csuf tette ragadt el a torkosság. Szégyeltem saját magam előtt. Őszintén megbántam hibámat s akármit megtettem volna, ha

valamikép nem történtté lehetett volna varázsolni. De hát ez lehetetlen volt. Ami egyszer megtörtént, annak következményeit viselni kell.



... ŐSZINTÉN MEGGYÓNTAM. (Lásd a 319. lapon.)

Eszembe jutott jó atyám intése, hogy ha valaki hibát követett el, igyekezzék azt mielőbb jóvá tenni. Igen, gondolám, jóvá kell tennem a hibát. De mikép?

Törtém a fejemet, sokáig hiába, de végre kigondoltam valamit s úgy hittem, hogy az nagyon jó lesz. Volt egy ezüst tizeském, melyet szokásom ellenére már

több napja tartogattam s nem költöttem el, mert új, és igen fényes volt, nem tudtam tőle megválni. Ezt a tizeskét odaadom a kereskedőnek az almáért... az az egy darab alma nem érhet többet. Így aztán nem lesz kára. És nem is szükséges neki azt megmondanom, hogy loptam... egyszerűen majd azt mondom, hogy nagyon megkívántam azt a szép almát, elvettem, de ime elhoztam az árát.

Ebben kissé megnyugodtan, letöröltem könyeimet és nagyot sohajtva gondoltam a jó ebédre, melyet otthon nálam nélkül fogyasztanak el. De még az éhségnél és inkább bántott a szégyen, mert a tanár megüzente szüleimnek, hogy hanyagságom miatt vagyok becsukva s most ebéd fölött bizonyosan rólam beszélnek és busulnak, boszankodnak. De már hiába, ezen tul kell esni. És hogy legalább délután ne legyen a tanárnak panasza, hozzá fogtam az íráshoz és nagy figyelemmel, szépen el is végeztem. Épen elkészültem, mikor délután a fiuk és a tanár ismét bejöttek.

A tanár meg volt elégedve dolgozatommal, a leczkét is most már jól felmondtam s lassankint kezdtem megnyugodni, el levén tökévelve, hogy majd hazamenet; betérek a boltba és az alma kifizetésével egészen megnyugtatom lelkiismeretemet. otthon pedig szüleimnek szentül megfogadom, hogy ez volt az utolsó büntetésem, kettőzött szorgalommal fogok jövőre tanulni. Mindent föltettem magamban, csak azt az egyet felejtettem el, hogy szüleimnek őszintén meg kellene mindent vallanom.

Alig vártam, hogy vége legyen az iskolának és szaladhassak a gyümölcsös boltba, és onnan haza. De mikor valahára indulhattam volna, nagy ijedelmemre a tanár így szólt hozzám:

— Károly, várj, majd én veled megyek. Beszélnem kell atyáddal. Magam fogom neki megmondani, hogy délelőtti hanyagságodat jóvátetted délután, eléggé meglakoltál.

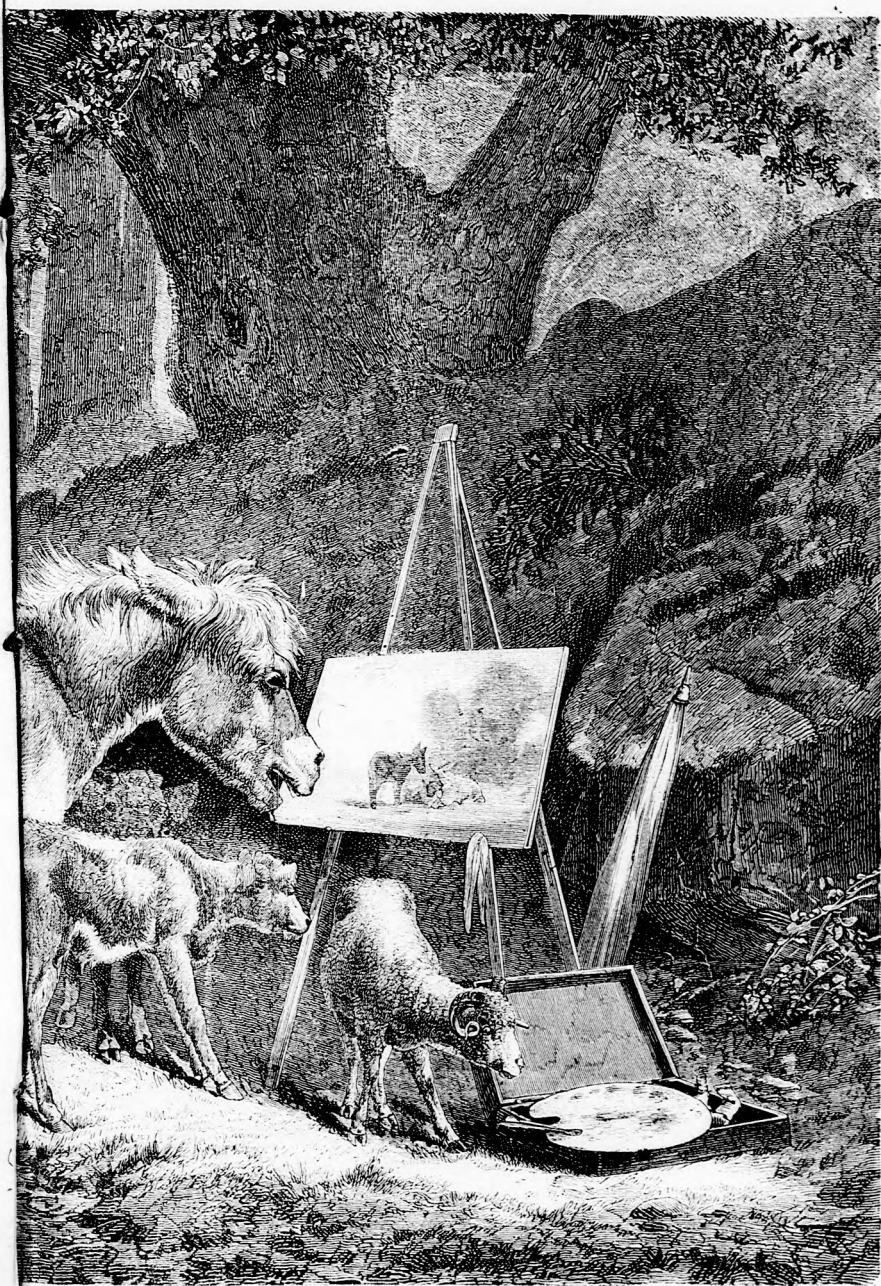
Ez már nagy baj volt; jól tudtam, hogy a tanár épen azért cselekszik így, mert jó barátja atyámnak és engemet is szeret hibáim mellett is. De most már nem mehetek be a gyümölcsös boltba, mert a tanár bizonyosan kérdezné, mi dolgom van ott? — és ha elmondanám, okvetlenül kitalálná az igazat. Már pedig azt semmiképp sem akartam, hogy kívánságomról valaki értesüljön.

— No, nem nagy baj, majd holnap reggel végzem el, gondolám.

Bensőleg nem voltam ugyan egészen nyugodt s lelkiismeretem azt sugta, hogy a hiba jóvátételét soha sem szabad halogatni, sem a hibát titkolni. De hát, gondolám, nem segíthetek a dolgon.

Otthon a jó tanár csakugyan elmondta atyámnak, hogy délután igen jól végeztem leczkémet, bocsánatot érdelek a délelőtti hanyagságért. Atyám azonban nagyon elkomolyodott. Jó barátja, a tanár kedveért nem büntetett ugyan, de láttam, hogy nagyon haragszik reám. Ez még inkább elszomorított, mert szüleimet őszintén szerettem, s tudtam, hogy viselettemmel fájdalmat okoztam nekik. Hát ha még az igazat tudnák! Ha tudnák, hogy loptam!





d a 311. lapon.)

## CSAK EGY ALMA.

-- Beszélyke. --

Elmondja: *Károly bácsi.*

(Képpel.)

**S**ZERETITEK-E az almát? Én nagyon szeretem most is, hát még mikor olyan kicsi fiu voltam mint ti! Éltem-haltam az almáért. És mégis megesezt, hogy egyszer aztán nagyon sokáig nem ettem almát és még hosszabb ideig szinte elsápadtam, ha almát láttam. És még mai nap is valahányszor almát eszem, mindig eszembe juttatja, hogy én egyszer tolvaj voltam.

Igen, valóságos tolvaj, hiába akarnám eltagadni. Mert az mindegy, akár kevés, akár sok, amit elveszünk abból, ami nem a miénk: így is, úgy is lopás az. Tudom, hogy a gyermek, mikor torkoskodik és gyümölcsöt, süteményt csen, azt gondolja: »Hiszen a mamáé, tehát az enyém is, elvehetem.« De az bizony nem úgy van, mert ami a szülőké, azt a gyermek nem veheti el és ha mégis teszi, hát lop. Nekem azonban még efféle gyöngeméntségem sem volt.

Körülbelül nyolcz éves lehettem s természetesen már iskolába jártam. Az igazat megvallva, tanárain nem igen voltak velem megelégedve s mindig azt mondogatták, hogy többet várnak tőlem, mert eszem volna elég, hogy jól végezzem dolgaimat, de szorgalomban és figyelemben éppen nem tüntem ki.

Egy napon igen jókedvűen ébredtem föl. Nagyon jól emlékszem e napra, — mintha csak tegnap lett volna s azt hiszem, nem is fogom soha sem elfelejteni. Tehát,

mint mondom, nagyon jókedvűen keltem föl s mert szaporán öltözködtem, még arra is maradt időm, hogy reggeli előtt néhány-szor körülnyargaljam az udvart Bátorral, hű kutyánkkal, ki legkedvesebb játszótársam volt s eltúrte, akarmit csináltam vele. Épen ezért is volt olyan jó kedvem, mert máskor így reggelenként rendszeren nagy szorongások közt tanultam leczkém-et, az utolsó pillanatban. De ezuttal kivételképen nem volt erre szükség, már este elkészültem mindennel, háromszor is felmondtam magamnak minden leczkém-et, teljesen meggyőződtem, hogy jól tudom. Azután még nagyobb bizonyosság kedvéért reggel fölkelés előtt az ágyban is újra ismételtam és örömmel győződtem meg, hogy az éjen át nem felejtettem el semmit, egészen nyugodtan mehetek az iskolába.

Ez ritkán esett meg rajtam, nem csoda tehát, hogy olyan jó kedvem volt. Számítottam rá, hogy a tanár meg fog dicsérni s hazajövet majd eldicsekedhetem szüleimnek, kik aztán szintén megdicsérnek s így nagyon jó napom lesz. Annyira bizonyos voltam benne, hogy előre eldicsekedtem mamámnak.

— Csak el ne bizakodjál, kedves fiam, szólt a mama. A ki előre dicsekszik, annak kétszeresen keserves a csalódás. Jó lesz, ha még egyszer átolvasod a leczkéidet.

— Oh, az teljesen fölösleges, kedves mama. Most az egyszer egészen bizonyos vagyok benne, de egészen bizonyos. Majd meglátod.

Reggeli után összeszedtem könyveimet, irásaimat s indulni készültem. Épen akkor mamám is kimenni készült.

Megborzadtam e gondolatra, mely aztán semmiképp nem akart elhagyni. Szótlanul, lesütött szemekkel ültem a vacsorához, s bár nagyon éhes voltam, alig tudtam enni. Mintha még mindig torkomban lett volna az a szerencsétlen lopott alma. De mire a vacsora végére értünk, még sokkal rosszabbul éreztem magamat. Atyám az asztalnál igen komolyan beszélt hozzám s számos példát mondott el, hogy a ki fiatal korában roszt szokik rá, milyen szerencsétlen emberré válik. És nem is gyanítva, hogy én tulajdonképen mit követtem el, beszédközben aztán így szólt:

— Csekély hibákkal, apró botlásokkal kezdődik minden roszt. Még a nagy gonosztevők is rendesen úgy sülyednek bünbe, hogy fiatal korukban nem szoktak le roszt tulajdonaikról. Épen ma ítélte el a törvényszék egy bünöst, kit hajdan hanyagságaért kicsaptak az iskolából s ki aztán nem tudván becsületesen megélni, roszt utra tért, eleinte csak apró tolvajlásokat követett el, aztán mindig nagyobbakat míg végre odajutott, hogy ma tíz évi börtönre ítéltek.

E szavak megdöbbsentettek. Tudtam, hogy atyám nem az én alma lopásomra czéloz, csak azt akarja kimutatni, hogy kicsi hibából miképp következik a nagy; de a példa épen illett reám, bünösnek éreztem magamat s nagyon elsápadhatam, mert jó mamám ijedten kérdé, beteg vagyok-e? És mert csakugyan rosztul voltam a sok félelemtől és izgatottságtól, elküldtek hogy feküdjem le.

Sokáig nem tudtam elaludni, s mikor végre el is aludtam, nem volt benne köszönet. Borzasztó álmok gyötörték,

mintha egész almahegy tornyosodott volna fölöttem s nem bírtam kimászni alóla... aztán ismét üldöztek mint tolvajt... majd ismét mint nagy gonosztevőt börtönben láttam magamat. Szinte boldog voltam, mikor fölébredve, még ágyamban találtam magamat.

— Ezen segíteni kell, szóltam magamban. Én pedig nem tudok segíteni, tehát megyek mamámhoz.

Ekkor már igazán a jó uton jártam. Erősen el voltam tökélve s mihelyt felöltöztem, siettem mamámhoz, leborultam előtte s őszintén meggyóntam (Lásd a képet a 317. lapon) mindent. Mamám komoly, de szerető hangon felelé:

— Szegény kis fiam, lásd, mennyire megszenvedtél bünödért. De épen vallo másod és őszinte megbánásod bizonyítja, hogy szived tiszta s nem gonoszságból, hanem inkább meg gondolatlanságból hibáztál. No, most nyugodjál meg. Együtt megyünk el a boltba, kifizetjük az almát s őszinte vallomásod fejében elengedek minden büntetést, mert hiszem, hogy ez volt utolsó ilyen teted.

Jóvá tettük a hibát s a kereskedő persze mosolygott és azt mondta, hogy szót sem érdemel az egész; de nekem folyton fülemben csengett atyám intő szava, hogy a nagy bünösök is kicsi dolgon kezdik. Nem büntettek meg, de magam szabtam büntetést magamra: megfogadtam, hogy az egész évben nem eszem almát. És fogadásomat be is váltottam. És azután még sokáig, valahányszor almát ettem, mindig úgy éreztem, mintha torkomon akarna akadni.

De nem is történt velem soha többé ilyen gonosz historia. Eszemben tartottam hogy kis hibák nagyokra vezethetnek s igyekeztem igaz uton járni a legkisebb dolgokban is.

### NÉGEREK HALÁSZATA.

(Képpel a 309. lapon.)

**V**ALAHÁNYSZOR müveletlen népekről olvasunk leirást, mindig benne találjuk, hogy leginkább vadászatból és halászatból élnek. A föld több részében laknak még olyan félvad népek, melyek vagy épenséggel nem ismerik a földművelést és a hasznos növények termelését, vagy ha ismerik is, nem igen akarnak vele bajlódni. Inkább heverésznek, kószálnak egyik helyről a másikra és vadat vagy halat fognak, ezzel tengetik életüket. Mert az ily elmaradott, müveletlen emberek rettegnek a folytonos, rendes munkától s beérik azzal, ha egyik napról a másikra van mit enniök. Tudatlanságukban nem is kívánkoznak jobb sors után, és csak nagyon nehezen lehet őket rábírní, hogy a müvelt népektől egyetmást megtanuljanak.

Afrika belsejében számos néger néptörzs él, többé-kevésbé ilyen szomorú állapotban. Egyik-másik törzs már müveli a földet és ért némely mesterséghez, de mások még nem jutottak ennyire s nyomorultan tengetik életüket. Legszerencsésebbek az olyan törzsek, melyek valamely folyó mentén élnek, mert ezek halászatból könnyü módon megélnek.

A számos nagyobb folyók egyike ott az Ogavé is, mely különösen híres halbőségéről. A part mentén sok apró néger falu van, kicsiny, nyomorult viskókból s az itt élő négerék egész kincse a folyó.

Nem halásznak horoggal, hálóval, mert ez fárasztó; hanem kitalálták a módját, hogy egyszerre sok halat foghatnak, úgy, hogy aztán sokáig nem

kell fáradniok. A folyó valamely sekély helyén ugyanis karókat vernek a mederbe, aztán vékony galyakból sövényt fonnak az egész folyón keresztül, úgy hogy a víz lefolyhat, de a hal el nem uszhatik. Mikor ezzel elkészültek, vagy egy mértföldnyire feljebb seregestül a vízbe ugranak és nagy csapkodással, hajszolással üzik a halakat lefelé, a sövényhez. Itt aztán annyi hal reked meg, hogy szinte sürü a víz és dorongokkal lehet őket agyonütni. Az agyonütött vagy elszedített halakat a víz odasodorja a sövényhez, hol aztán kényelmesen kiszedik s a parton megosztoznak rajta. Amit rögtön meg nem esznek, azt megszáritják a forró napon s élnek rajta egy pár napig. Mikor pedig kifogyott a készlet, ujra kezdik a halászatot.

### MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXI. köt. 18-dik számában közölt betürejtvények megfejtése:

#### I. Felvonás. II. Kis deák.

Helyesen fejtették meg: Tóth Imre, Hirsch Berta, Kohner Aladár és Jenő, Weisz Feri, Stiassny Kamilla, Mautner Aladár. (és nem »Aladár Mautner«, mert a magyar a vezeték nevét írja elől F. b.). Balogh Kornél, Fligl testvérek, Gyurkovits Géza, Magyar Kornél, Freund Imre, Lámpl Hermina és Szidi, Oesterreicher Rezső, Adler Oszkár, b. Földváry Pali, Bródy Szeréna, Leonie és Vilma, Ehrlich Emilia, Kanitz Géza és Arthur, Gyulay Honóra, Udránszky László, Berta Aladár, Strassburger Malvina, Somssich Ágota és Ilona, Schmidt Miklós, Deutsch Lipót, Rétyay Sándor, Reismann Nellike, Friedmann Armin, Kállay Béla, Faragó Pista, Matkovich Irma és Erzsi, Reiszig Ede (a kétféle irás közül melyik a tied? F. b.), Spitzer Kornélia, Eisenberger Klára és Olga, Braun Irén, Zákó Jolán, Graus Aladár, Krebsz Tivadar, Lövy Gizella (írásodra több gondot fordíts, habár csak kis leány vagy is. F. b.) Csiky Jenő, Stokinger Mari, Ella és János, Ehrlich Béla, Priváry Gyula és Kálmán (csak részben), Davidsson Horác (így van magyarul s nem így, hogy: Horáce.)

